

Firbladet

Årgang 17 – nr 1 – 2004

ISSN 0804 - 2403

Utgitt av Norsk Botanisk Forening,
Østlandsavdelingen

Innhold:

Redaksjonelt	side 2
Valgkomiteen søker frivillige til viktig innsats	side 3
Vårmøter i ØLA	side 3
Bygdøy kan ikke brukes til hva som helst	side 4
Hestejordene – Kolås, en oase i Groruddalen	side 5
Til Mekka	side 6

• Redaksjonelt

Nytt år og nye muligheter! Foreløpig er det kanskje ikke så mye botanisk interessant som skjer der ute, men våren er i anmarsj – ingen tvil om det.

Årsmøtet i ØLA er rett rundt hjørnet, og vi vil oppfordre alle medlemmer til å møte opp. Innkallingen er sendt ut som eget brev fra styret. La oss bare minne om sted og tid:

*Kristine Bonnevis hus, Blindern
Rom 3508
Onsdag 10. mars kl. 18:30*

I to tidligere utgaver av Firbladet har vi fortalt om Norsk Folke-museums overtakelse av Bygdø kongsgård. Den formelle overtakelsen foregikk 1. januar 2004, og nå blir det spennende å følge utviklingen av dette unike området i tiden som kommer. Kim H. Hartvig har tidligere bidratt med stoff om saken til Firbladet, og vi ser at han også skriver for andre medier; 27. november i fjor hadde han et innlegg i Aftenpostens aftenutgave. Den er gjengitt på side 4.

Så vil vi henlede oppmerksomheten på et nytt og spennende hefte om Hestejordene og Kolås i Groruddalen. Dette kan du lese om på side 5.

Til slutt forteller vi om Firblad-redaksjonens planlagte tur til Gotland i sommer. Kanskje har vi noen tips å komme med allerede nå, eller kanskje noen av dere har nyttige tips til oss?

Uansett vil vi igjen oppfordre medlemmene om å være med å bidra med stoff til bladet. Alle har noe å fortelle!

Har du stoff til Firbladet, kan det sendes til:

firbladet@floranor.net

eller

Dag Viggo Nilsen
Fridtjof Nansens vei 5
1472 Fjellhamar

eller

Per Madsen
Finstadsletta 107
1475 Finstadjordet

• **Valgkomiteen søker frivillige til viktig innsats for ØLA**

Valgkomiteen er nå i gang med sitt arbeid for å hente inn arbeidskraft til ulike verv i Østlandsavdelinga. De som er *tidlig* ute kan velge og vrake i forskjellige spennende verv. Her kommer et knippe av de interessante komiteene du kan være med å fylle:

Styret
Firbladkomiteen
Hemulene
Ekskursjonskomiteen
Lokalflorakomiteen
Møtekomiteen
Arrangementskomiteen
Valgkomiteen
Lokalflorakomiteen

Ringer du en av oss i valgkomiteen, kan vi gi nærmere informasjon om arbeidet i de ulike komiteene. Her er det bare å kaste seg på! Velkommen skal dere være!

Beste hilsen fra Valgkomiteen ved

Anders Bryn
tlf: 22 57 13 14
anders.bryn@nijos.no

Charlotte Sletten Bjorå
tlf.: 22 65 32 12
charlotte.bjorahm@uio.no

• **Vårmøter i ØLA**

Foreløpig er det planlagt to møter i Østlandsavdelingens regi i løpet av våren. Begge møtene holdes i Kristine Bonnevis hus (Biologibygningen) på Blindern, rom 3508.

~ ~ ~

Onsdag 31. mars 2004
kl. 19:00

Tor Holtan-Hartwig:
«OSLO-VASSDRAGENE SOM LIVSÅRER FOR BIOLOGISK MANGFOLD»

Tor Holtan-Hartwig er leder for Oslo Elveforum.

~ ~ ~

Onsdag 28. april 2004
kl. 19:00

Anders Bryn:
«VEGETASJONSKARTLEGGING PÅ VEGA»

Anders Bryn er cand. scient. i botanikk fra Universitetet i Oslo, og arbeider nå ved NIJOS (Norsk institutt for jord- og skogkartlegging).

Bygdøy kan ikke brukes til hva som helst

Et nytt kapittel i Bygdøys historie innleides i 2004 ved at bruksretten til Bygdøy kongsgård formelt overføres

til Norsk Folkemuseum. Det er håp om at de

unike natur- og rekreasjonsområdene på Bygdøy ved dette er sikret for fremtiden. Kong Karl Johans store plan for Bygdøy ble vedtatt ved Kongelig resolusjon i 1937. Ved en rekke kloke oppkjøp samlet kong Karl Johan og hans etterfølgere det

gamle krongodset på nytt. Oslos første byantikvar, arkitekt og kunsthistoriker Arno Berg, skriver i 1952:

«Det var sannelig en kongelig gave til hovedstaden.

Byen står i overordentlig stor taknemlighetsgjeld til Karl Johan, først og fremst for at han reddet Bygdøy, som hvis han ikke hadde grepet inn, vel ville blitt utparsellert til villatomter i sin helhet, og dernest fordi han ville skape en park for by-

ens befolkning».

Kong Karl Johan hadde europeiske forbilder for sitt store prosjekt.

Planen var opprinnelig å skape et sammenhengende grønt belte fra Slottet til Bygdøy kongsgård ved oppkjøp av eiendommer på Frogner og Skøyen. 100 år etter skriver kong Haakons førstemester, Thurman Moe: «Myndighetene må sørge for at det område som omfatter denne naturidyll, for fremtiden ikke blir beskåret eller skjemet ved ytterlige

bebyggelse eller anlegg».

Vår generasjon bør konkludere med at dette to kvadratkilometer store området, som inneholder en mengde uerstattelige kulturminner, ikke kan brukes til hva som helst. Hele Kongsgården bør snarest få et vern etter kulturminneloven eller naturvernloven. Og alle utbyggingsplaner om et stort seilsentert, ishockeyhall og en rideskole bør legges til side for godt.

Debatt side 45-46

• **Hestejordene – Kolås
en oase i Groruddalen**

En ettermiddag kom min kjære hjem med et meget interessant lite hefte, plukket opp på biblioteket på Romsås. Et vakkert lite hefte på 36 sider, laget i samarbeid mellom Lillomarkas venner, Siste Sjanse og Sandås vel. De har tatt for seg Hestejordene og Kolås, som ligger i Groruddalen, omkranset av boligområdene Tonsenhagen, Linderud, Veitvet og Rødtvet. Innholdet i heftet omfatter kulturhistorie, geologi, biologi, O-kart og sist i heftet en serie med oppgaver for hvert av disse emnene. Det er trykket på glanset papir, med flotte bilder, mange illustrasjoner og fine kart.

Biologidelen i heftet tar for seg det varierte naturområdet i denne delen av Groruddalen, med en

rekke ulike natur- og vegetasjonstyper. Det er et stort mangfold av arter i området, som delvis skyldes berggrunnen og jordbunnsforholdene. Heftet forklarer dette med terrengforholdene, illustrert som en vandring fra lågurt- og kalkskog i sør, til blåbærskog i nord. Foruten å ta for seg biotoper som har vært «upåvirket» av mennesker, så er også kulturmark og dyrket mark beskrevet.

Etter små artikler om ask- og snelleskog, gråor- og heggskog og kalkfuruskog, kommer et flott kart over området der alle vegetasjonstypene er inntegnet. På motstående side av kartet er det laget en oversikt med eksempler på arter som finnes i de forskjellige områdene. Det er nesten som et lite skattekart for oss hobbybotanikere, og de sier blant annet at det i sumpskogen nord for Sandås vokser Olavsstake, den eneste kjente lokaliteten i Lillomarka.

Skulle du ønske å få tak i dette heftet, kan det skaffes ved henvendelse til Bjerke bibliotek eller Sandås vel. Anbefales!

ISBN 82-92005-43-9.

God lesning!

PER MADSEN

• Til Mekka

Enhver hobbybotaniker bør – minst én gang i livet – ha vært en tur på Gotland. For oss nordeuropeere er vel Gotland å betrakte som et slags lokalbotanisk Mekka. I hvert fall slik vi ser det.

En gotlandstur har vært på ønskelista i mange år, og i år har vi endelig bestemt oss for å gjøre drømmen til virkelighet. Og skal man først tilbringe en uke på Gotland, bør man sørge for å få best mulig utbytte av turen. Det innebærer at man først og fremst bør være godt forberedt; det finnes en god del informasjon på Internett og det finnes interessant litteratur – selv om den ikke alltid er like lett å få tak i.

Vi bestemte oss for å bli med på den store «Orkidéresan – ekskursjon till Gotlands orkidé- och fågelmarker». Denne går av stabelen 9.–15. juni, en klassisk tur som i år fyller 51 år. Turen arrangeres i samarbeid med Svenska Naturskyddsföreningen.

Første halvdel av juni regnes for å være den mest intense og spennende tiden, både hva blomstring og fugleliv angår. Er man heldig,

kan man oppleve et tjuetalls blomstrende orkidéarter, og naturligvis en lang rekke andre arter som ikke finnes i vårt eget lokalområde. I tillegg til den spesielle faunaen og floraen, vil man på «Orkidéresan» også få innsikt i øyas kunst- og kulturliv. Gotland har en lang og spennende historie, og deler av eksursjonene går i mester Linnés fotspor. Alt i alt tilbys ca. 60 timers guiding – så man blir nok god og mett i løpet av uka...

Overnatting skjer på Toftagården som ligger 18 km sør for Visby. Her blir man innkvartert i enkelt- eller dobbeltrom, med eller uten bad. Prisen på hele turen er fra SEK 5200,- til 6200,- avhengig av hva slags rom man ønsker. Inkludert i dette er altså alle ekskursjonene (i buss), alle måltidene (inkludert matpakke til turene), og dessuten entré til museer og utstillinger. Så når man først er ankommet Gotland, trenger man ikke så mye lommepenger.

Reisen *til* Gotland kommer naturligvis i tillegg. Vi har tenkt å kjøre bil til Nynäshamn og ta fergen derfra til Gotland. Det dreier seg om ca. 540 km kjøring fra Oslo og en tre og halv times fergetur.

Anbefalt litteratur:

Rolf Jacobson m.fl.:

«Ölands och Gotlands växtvärld»

Mossberg & Nilsson:

«Europas orkidéer»

«Nordens orkidéer»

Alle disse titlene er eldre bøker som ikke lenger er i salg, så her har man en utfordring. De finnes sikkert i antikvarier og på svenske bibliotek, men lett tilgjengelig er de ikke. Selv har vi undersøkt på norske bibliotek, og den eneste vi har klart å få tak i, er

Jens-Henrik Kloth & Ulf Lovén:

«Gotlands natur». Denne er også på svensk, utgitt av Bonniers og Länsstyrelsen i Gotlands län i 1987. I Norge var det bare ett bibliotek som hadde boka, nemlig Rana bibliotek. Pussig nok var boka sist utleid i juli 1992, så interessen for gotlandslitteratur er kanskje ikke så overveldende.

Nå er vi altså i gang med forberedelsene. Bekreftelsen fra arrangøren er mottatt, og han avslutter brevet sitt slik: «... det är extra trevligt att få med norska grannar, så som vi ofta har haft under flera år. Sprid gärna kännedomen om exkursionen bland vänner i Norge!»

Det har vi herved gjort. Vil du vite mer, kan du kontakte arrangøren direkte på e-post:

rolf.jacobson1@comhem.se

eller du kan ringe ham på telefon 0046 18 72 74 734.

Vi ser fram til en spennende uke i juni, og forteller gjerne om opplevelsene i senere utgaver av Firbladet.

PER MADSEN &
DAG VIGGO NILSEN

B

Retur: NBF ØLA, Botanisk museum, NHM, Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo

Styret i Østlandsavdelingen:

Ane Vollsnes

ane.vollsnes@ifn.nlh.no
67 14 06 56 / 913 26 836

Astrid Byre

astridbyre@hotmail.com
22 28 29 29 / 977 38 802

Astrid Eithun

astrid.eithun@bio.uio.no
22 90 73 24 / 976 51 309

Catrine Curle

c.m.curle@bio.uio.no

Charlotte Sletten Bjorå

charlotte.bjora@nhm.uio.no
22 65 32 12 / 928 51 794

John Magne Grindeland

jm-grind@frisurf.no
22 71 01 91 / 971 80 375

Kim Hartvig

khartvig@broadpark.no
22 60 04 93

Marit Helene Lie

marit.helene.lie@prevista.no
22 60 95 91 / 476 60 396

ØLA sine hjemmesider:

folk.uio.no/torac/Ola/Hovedside.html

Kan også nås ved å klikke seg fra hovedforeningens sider.

Stoff til Firbladet kan sendes til
firbladet@floranor.net
(se også postadresse på side 2)

Kontingentsatser 2004

A-medlemskap	kr 300
B-medlemskap	kr 110
C-medlemskap	kr 80